

VOJNE NAKANE ROPARSKE FAŠISTIČNE ZVEZE

NAČRT ZA RAZDELITEV SOV. TERITORIJEV POD MASKO BORBE PROTI "KOMUNIZMU"

USSR se je na obrambo proti sovražnikom v prešlih 5. letih dobro pripravila

Beda v Nemčiji tira Hitlerja v desperatnost — Preračunane provokacije Japonske in Italije

ZVEZA med Nemčijo in Japonsko "proti komunizmu", v katero je pritrčila tudi Italija, je največja provokacija v prvotni dobi. Kajti "komunizem" je v tej zvezi tako bedasta pretveza, da ne more preslepiti nikogar, ki zna količkaj misliti. Zveza med Nemčijo in Japonsko je bila sklenjena odločno z imperialističnimi namenov — za grabljenje tujih dežel — ne pa za boj proti "komunizmu". Predvsem je naperjena proti sovjetski Uniji. Japonska hoče Sibirijo, da postane na Pacifiku nepremagljiva sila in vladarica vse Azije. Nemčija hoče Ukrajino, uralske rudnike in baltijske dežele.

Ke bi tako obračunale z Rusijo, bi prišla Velika Britanija na vrsto. V Londonu to dobro čutijo, zato so nemško-japonsko zvezo "proti komunizmu" vzeli zelo nevarno na znanje. V odgovor nanjo je angleška vlada sklenila utrditi Hongkong in druge svoje postojanke na Pacifiku, da bo pripravljena odbiti japonsko agresivnost, oziroma jo odvrti, kajti Japonska bo napadla, če si bo svesta zmage.

Ko je bila pogodba podpisana, je rekel zastopnik nemške vlade, da znači ta dokument "protekcijo za evropsko kulturo in civilizacijo". Japonska je kulturno torej že toliko napredovala, da bo skupno s "čistokrvno" nemško arijsko raso otela svet pred "komunizmom". Če ni to nor argument, potem ni ničesar.

Zveza med Nemčijo in Japonsko je prva zveza dveh vele-
moči, ki je bila sklenjena izključno v napadalne namene. Pred-
govor zveze so bile sklenjene predvsem s stališča ravnotežja, do-
čim je ta tako očitno roparskega značaja, da ne morejo iz-
jave državnikov v Tokiju in Berlinu na noben način skriti nje-
nega resničnega namena.

Kakor pravi Maksim Litvinov, so se pogajanja med Hit-
lerjem in japonsko vlado vršila osemnajst mesecev. On trdi, da
ima dokaze, in to zadostuje, kajti Rusija ima špijone v obeh
deželah, kakor jih imata Nemčija in Japonska v Rusiji. Osem-
najst mesecev niso mešetarili za boj "proti komunizmu", am-
pak za delitev sfer vpliva in dežel v Aziji in Evropi. Nemški
in japonski generalni štab ter admiraliteta pa so v pogajanjih
za sklenitev zveze premerili svoje moči, da ugotove, koliko
imajo z njimi možnosti premagati sovjetsko Unijo. Dasi je obo-
rožena sila Japonske in Nemčije mogočen vojni instrument,
vseeno izgleda, da Rusije same ne bosta upale napasti. Zato so
v "boju proti komunizmu" povabile tudi druge dežele, pred
vsemi Italija in Poljska. Italija je torej v njo že pritrčila, Polj-
ska ne še. Če bodo v Varšavi slepi, se bodo vsedli na Hitler-
jeve limanice in mu dali na razpolago svojo armado za napad
na sovjetsko Unijo. Toda naj Hitler v nji zmaga — Poljska bo
kaj hitro občutila, da bo nacijski imperializem tudi njo požrl.

Besedo pri vsi stvari ima kajpada tudi Rusija. Kar tako se
ne bodo pustili pohoditi. Dobro je, da ta zveza vlade v Moskvi
ni dobila nepravilne. Ker je čutila, kaj se plete za kulisami
(Nadaljevanje na 3. strani.)

Hitlerjeva jeza radi Noblove mirovne nagrade

Norveška parlamentarna ko-
misija je odločila, da dobi le-
tos Noblovo mirovno nagrado
slovit nemški pacifist Carl von
Ossietsky. Od leta 1933 do ne-
davnja je bil v koncentracij-
skem taboru, kamor ga je vr-
zel Hitlerjev režim. Vsled pro-

CARL VON OSSIIETSKY

govorj in mučenja je težko
zbolel. Premeščen je bil v bol-
nišnico, kjer je pod strogim
varstvom nacijske policije. Ni-

hče ne sme k njemu, ako nima
posebnega policijskega dovo-
ljenja.

Nemška vlada je norveški
vladi sporočila, da smatra
sklep norveške parlamentarne
komisije za provokacijo, kajti
Ossietsky je po zakonih tretje-
ga rajha "izdajalec", torej
kriminalec. Nemško časopisje
je po navodilu ministra propa-
gande začelo širiti vesti, da je
Ossietsky svoje stališče zelo
spremenil — to je, da je zavr-
gel pacifizem in da se v krat-
kem izreče za nacizem, mirov-

A. F. of L. ostane pri "nestranskem" stališču

Ako bo odvisno od A. F. of
L., tedaj v bližnji bodočnosti
se ne bomo dobili delavske

stranke, kajti konvencija v
Tampi se je izrekla z veliko
večino za staro, "preiskušeno"
nestransko politično takti-
ko, s katero je ameriško delav-
stvo največ doseglo. Ravna
se po pravilu, da se naj "sovr-
žnike kaznuje in prijatelje pa
nagrajuje", prve s tem, da se
jih v volilnih bojih porazi, dru-
ge pa izvoli. Unije, ki so za u-

Liga narodov zabredla v brezmočnost

Gen. Franco bi bil že
davno poražen, da ni
imel zunanje pomoči

V Evropi ni več nikaka taj-
nost, da bi bila fašistična junta
z glavnim stanom v Burgesu v
sedanji civilni vojni v Španiji.
kljub svoji vojaški premoči in
izvežbanosti svoje armade že
pred meseci poražena, če ne bi
dobila finančne pomoči, oro-
žja, aeroplanov in živil od zu-
naj. Največ sta fašistom v Špa-
niji pomagala seveda Nemčija
in Italija. Toda lojalisti delajo
generalu Francu čezdalje več-
je preglavice, zato je poslal v
Rim in Berlin tajno poročilo,
da je fašistična vojna v Španiji
izgubljena, če ne pride hitra
in izdatna pomoč. O tem klicu
na pomaganje so izvedeli po
zaupnih virih iz Rima franco-
ski vladni krogi.

Pomoč Španiji v Avstri- ji še zmerom zločin

V Leobnu je bil obsojen na
pet let ječe nezaposleni šofer
Engelbert Hitzenberg iz Dona-
witz, ker je zbiral za špansko
ljudsko fronto darove. Avstrijs-
ko porotno sodišče ga je obso-
dilo zaradi — veleizdaje, če-
prav ni skrivil niti lasu avstrijs-
skemu režimu.

Izredna konvencija soc. stranke se prične dne 26. marca v Chicagu

Roy Burt novi tajnik. — Spored izredne konvencije v glavnih obrisih

Eksekutiva soc. stranke, ki
je zasedala v New Yorku, je
sklenila, da se bo prihodnja
konvencija pričela 26. marca
1937 v Chicagu. Razpravljala
bo o sedanjih orientacijah a-
meriškega organiziranega de-
lavstva in farmarjev v politiki
in dala socialistični stranki po-
trebne smernice, ki jo bodo
prilagodile sedanjim tokom in
ji dale možnosti za učinkovite
akcije. Ena glavnih točk bo

razprava o gibanju za farmar-
sko-delavsko stranko. Seja
eksekutive je trajala tri dni.
Predlog za sklicanje izredne
konvencije je sprejela sogla-
sno.

Pečala se je tudi s sporom
med strokovnimi in industrial-
nimi unijami, v katerem socia-
listi aktivno podpirajo C. I. O.
in pomagajo v kampanji za or-
ganiziranje delavcev v jeklar-
ski in v drugih masnih indus-
trijah.

Sklenila je voditi boj za dra-
stično spremenitev Rooseveltov-
vega Social Security akta, da
bo res v pomoč starim, onemo-
glim in brezposelnim. Izrekla
je solidarnost s španskimi de-
lavci in naslovila protest na
Rooseveltovo administracijo
radi njenega stališča o "nev-
tralnosti".

Glavni tajnik Clarence Se-
nior je zaradi slabega zdravja
odstopil in na njegovo mesto
je bil izvoljen Roy Burt. Novi
tajnik je bil svoječasno premo-
gatelj študij je za metodistič-
nega duhovna, toda službo za
metodistični cerkvi je radi svojih
socialističnih aktivnosti

bi delavci izvolili svoje kon-
gresnike na listi svoje stranke,
pa jih potem ne bi bilo treba
prostiti za drobtine.

Prihodnja konvencija bo ok-
tobra 1937 v Denverju.
Eksekutiva ima mandat de-
lovati za spravo s suspendira-
nimi unijami in jih povabiti
nazaj v federacijo. Sme pa jih
tudi izključiti, če ne sprejme
svojega stališča o C. I. O.
Wm. Green je bil ponovno
izvoljen za predsednika. Bil je
za to službo edini kandidat.

Solidarnost pristaniških delavcev

Stavko pristaniških delavcev in mornarjev v San Franciscu in drugih
lukah ob Pacifiku so skušale paroplovne družbe stresti s pomočjo sodišča,
skebov, propagande in s policijsko silo, toda stavkarji so tako solidarni, da
je trmoglave ravnatelje kar osupnilo, posebno še ko so delavci v mehiških,
francoskih in mnogih drugih pristaniških izjavili, da ne bodo izkladali blaga
iz ameriških ladij, ako so ga naložili s kobilicami. — Težji položaj za stavkarje je
v New Yorku, ker se je konvencija A. F. of L. izrekla v boju med dvema
tekmujočima unijama v newyorškem pristanišču proti stavki, jo proglasila
za "nelegalno" in sklenila podpirati tisto unijo, ki je svojim članom ukazala
delati. Odzvalo se jih ni veliko. Na tej sliki so trije delavci na ladji "Pre-
sident Roosevelt", ki so pobrali svoje stvari in se pridružili stavkarjem.
Enako je na tej ladji storilo 223 drugih delavcev.

MALE DEŽELE UVIDEVAJO, DA JIH NITI DEMOKRATIČNE VELESILE NE BODO PROTEKTIRALE PRED NAPADI

Nedobrodošel apel Španije proti italijanski in
nemški agresivnosti. Čehoslovaška v nevarnosti

V SEDANJEM kaotičnem svetu je ena najbolj pozabljenih
stvari liga narodov. Vsi upi, da bo taka kot je mogla
služiti svetovnemu miru in protektirati večlane dežele
pred imperialističnimi vpadi, so razblinjeni. Mussolini si je
vzlicel liginemu nasprotovanju osvojil daljno Abesinijo, ki je
bila članica lige in se je zanašala na njeno protekcijo, namesto
da se bi sama pripravila na obrambo. Sankcije so bile sprejete
tako pozno in s tako neodločnostjo, da Italiji niso mogle do ži-
vega. Ni čudno, če se Mussolini zdaj roga vsem deželam, ki so
jih sprejele. Najbolj pa še Franciji, ki je pod prejšnjo vlado
pomagala Mussolinijevim ambicijam, misleč, da ostane njen
zaveznik, a v plačilo se je zvezal s Hitlerjem.

Služaj Abesinije dokazuje, da je sedanja liga impotentna
za varovanje miru ali za protektiranje dežel pred agresivnost-
jo, in nihče nima volje, da bi jo reformiral in napravil iz nje
efektiven mirovni instrument. Male dežele čutijo nevarnost
in so nehale verjeti v ligino varstvo, zato se oborožujejo in išče-
jo zaslombo kjerkoli mogoče. Mala Češka danes ve, da jo Hit-
ler kani napasti ob prvi priliki, ji vzeti nemški del dežele, osta-
lo pa spremeniti v svoj "protektorat". Liga ji ne bo pomagala
in ni niti verjetno, če ji bo Francija prišla na pomoč. Zato je
naravno, da si Praga išče zaslombo v Moskvi, kajti potem bo
tudi pomoč Francije gotovejša.

Liga narodov je prošli teden postavila na preizkušnjo
španska republikanska vlada. Na podlagi njenih pravil se ji je
pritožila nad Italijo, ki je članica lige, in Nemčijo, ker sta pri-
znale rebele za vlado Španije in ker jih podpirata z orožjem,
blagom in vojaštvom, kar je v bistvu isto kot če bi španski re-
publiki vojno odprto napovedale. Ligin vrhovni svet mora pri-
tožbo predložiti merodajnemu liginemu sodnemu sodišču. Viade —
posebno v Parizu in Londonu, so v zadregi. Kaj naj sploh store
za protekcijo Španije pred nemško in italijansko agresivnost-
jo? Če ustavni španski vladi niti orožja nočeta prodajati, kako
naj pričakujemo, da ji bosta drugače pomagale? Poročajo, da
so v Londonu in v Parizu zelo nejevoljni in da so španski vladi
svetovali, da naj ne pošlje pritožbe na ligo. Tudi Litvinov je
baje dejal, da je boljše, če se sedanje vzrujeno stanje ne pove-
čava, kajti liga je že tako na šibkih nogah, da se lahko vsak hip
razsuje. Španska pritožba je ne bo utrdila, ampak le še bolj
demonstrirala njeno impotenco. Španska vlada se na to ni ozi-
rala in je svoj korak storila kot se je namenila.

Razvoj lige narodov nas uči, da je vzajemnost med deže-
lami v kapitalistični družbi nemogoča. Države, ki eksistirajo
radi grabeštva in za osvajanja, ne morejo imeti smisla za sode-
lovanje v prid vseh, pač pa poznajo le svoje ambicije. Neuspe-
šni napori lige za omejitve oboroževanja in za vzajemno var-
nost so prav tako dokaz, da je odprava vojne v kapitalistični
družbi neizvedljiva stvar.

Društvo narodov bo vredno tega imena šele kadar bo od-
pravljen sedanji sistem in z njim vzroki za oboroževanje ter
vojne. Le v socialistično urejeni družbi bo vzajemno sode-
lovanje med deželami v korist vseh prišlo do svoje prave veljave.

Sužnost v Arkansasu

Mestni maršal (šef policije)
Paul D. Peacher v Earlu, Ark.,
Stražili so jih oboroženi pri-
posedeje veliko posestvo, na
zločinsko izrabljanje je prišlo
jih ne najema, ampak siloma
zaslužuje. Najraje je aretiraj-
pod kakršnokoli pretvezo ga
zakona iz leta 1866.

zdrave zamorske fante in jih
prisilil delati na svoji farmi.
To kaže na njih oboroženi pri-
prave, da niso pobegnili. To
zločinsko izrabljanje je prišlo
na dan in maršal je bil obto-
žen na podlagi protisuženjske-
ga zakona iz leta 1866.

TRI DESETLETJA NAPREJ- DRUGI CAPLAJO ZA NAMI

Socialisti smo od početka zagovarjali in se borili za
socialno zavarovanje. Demokratični kongres je sprejel to
načelo šele letos vsled pritiska razmer — potem šele, ko
je milijone ljudi pretrpelo nič koliko pomanjkanja.

Socialisti smo se od nekdaj borili za industrialno obli-
ko unij. Birokrati v A. F. of L. so se nam posmehovali in
pustili ogromno večino delavcev neoviranemu izkorišča-
nju. Zdaj je v A. F. of L. že kakih petnajst unijskih zvez,
ki so osvojile princip industrialnega unionizma. Ker so to
načelo začele izvajati tudi v praksi, so bile "suspendi-
rane".

Socialisti so od početka dokazovali, da se mora zaeno
z izboljšanjem strojne produkcije znižavati delavnik, dru-
gače postane brezposelnost katastrofalna. Danes prizna-
vajo to resnico tudi mnogi izkoriščevalci (delodajalci),
ker vedo, da ako svoj sistem poženejo na rob, bodo upro-
pastili tudi samega sebe in izgubili svoja bogastva.

Delavci, vse to nas uči, da je potrebno in koristno za
nas, da smo ORGANIZIRANI, aktivni socialisti! Pristo-
pite v klube JSZ in kjer jih še nimate, jih ustanovite, kajti
JSZ je del mednarodne delavske armade, ki se bori za od-
pravo socialnih krivic, proti izkoriščanju, proti reakciji in
vojni in za socialistično uredbo človeške družbe.

ŽELEZNA REKA

ROMAN IZ CIVILNE VOJNE V SOVJETSKI RUSIJI
Prevel iz ručine za "Proletarca" ANGELO CERKVENIK

(Nadaljevanje.)

Truš, streljanje in preklinjanje je prekrilo celo bučanje reke.

Rdeči so iskali hišo kosaškega hetmana te selbine. Hišo so našli, hetman pa jo je že popihal. Nato so začeli pobijati otroke. Hetmanova žena se je drsala po kolenih in objemala noge vojakov. Neki vojak, ki je vihtel sabljo, ji je očital:

"Kaj se dereš kakor kakšen zaboden vol? Tudi jaz sem imel drobnokletce, prav tak, kakršna je tvoja... Tam v gorovju smo zagreblili pod kupom gramoza... Pa nisem nič kričal..."

Nato je s sabljo posekal otroka, materi pa, ki se je divje krohotala, je razklal črepijo. Poleg neke kočice z razbitim oknom — črepije so ležale raztresene pod oknom — je stala večja skupina železničarjev.

"V tej koči je spal general Pokrovski. Prišli ste komaj za las prepozno. Ko je slišal, da prihajate, je izdrl okno z okvirjem vred — pogledajte tu črepije! — skočil skozi okno, kakršna je bil, v sami spalnici brez spodnjih hlač na neosedlanega konja ter jo popihal."

Neki vojak je mrko vprašal: "Zakaj pa brez hlač? Ali je bil v kopalnici?"

"Spal je."

"Nič ne de, če je spal! Zakaj ni bil v hlačah? Kako je to mogoče?"

"Gospodje spijo vedno brez hlač. Zdravniki pravijo, da je to za zdravje koristno."

"Ti prekleti psi! Niti ne spijo ne, kakor se za spodobnega človeka spodobi!"

Konjik je pljunil, nato pa odšel.

Kozaki so bežali. Okrog sedemdeset jih je ležalo v strelskih jarkih in v stepi. Bili so samo mrtvi, ranjenec ni bilo. Bežeči pa so bili začuden nad toliko satansko silo...

Komaj pred dvema dnevoma so bili boljše-ri zasedli prav to vas, Kozaki pa so jih kar v zaletu zapodili odtod. Zdaj so zopet nov tu. Ali ima zloode svoje kremplje vmes?

Sonce, ki se je dvignilo nad daljni stepni ob, je slepilo bežeče.

Begunci so se razpršili po vsej stepi, po gričih in gozdovih.

Še vedno so goreli isti taborni ognji, še vedno so se majale na tenkih vratovih iste kočene otroške glave. Na razgrnjenih belih šotornih platnih zopet ležijo mrličji s prekritimi rokami. Zenske se poleg njih histrično valjajo po tleh in si rujejo lase... Druge zenske, ne tiste, ki so jokale včeraj.

Vojaki se gnetejo okrog nekaterih konjnikov.

"Kam pa hočete iti?"

"Po popa!"

"Naj kuga pobere tega vašega popa!"

"Popa moramo vendar imeti!"

"Kožuh nam je dal pihala, pihala, ki smo jih vzeli Kozakom!"

"Čemu nam bodo pihala? Pihala so pač samo instrumenti iz pločevine, pop pa ima živo grlo."

"Njegovega grla prav nič ne potrebujemo. Saj se dere, da človeka krči v trebuhu grabijo! Godba na pihala pa je vendar del obožene sile!"

"Godbo na pihala, godbo na pihala!"

"Popa hočemo imeti, popa!"

"K vragu ti in tvoj pop!"

Godba na pihala, pop in mastne kletvice — vse se je zmešalo. Zenske so pridrvele in ogorčeno zahtevale:

"Popa, popa!"

Mladi vojaki pa so vpili:

"Godba na pihala, godba na pihala!"

Godba na pihala je zmigala.

Konjiki so poskakali s konj.

"No, zaradi nas... Pa naj pride godba na pihala!"

Neskončno dolge vrste beguncev in vojakov so se počasi pomikale proti pokopališču, težki kovinski zvoki godbe na pihala pa so zveneli svečano, žalostno, vendar pa so vzbujali v vseh občutje moči. Sonce je kovinsko sijalo.

XXXIV.

Kozaki so bili tepeni, a Kožuh se ni ganil z mesta, čeprav bi bil moral za vsako ceno dalje korakati. Patrole in kmetje so pripovedovali isto. Kozaki zbirajo zopet svoje moči, sestavljajo nove polke. Iz Jekaterinodara prihajajo nenehoma nove čete s topništvom, strojnici in municijo. Močne častniške čete prihajajo na pomoč. Kosaška stotnija za stotnijo se pridružuje beli armadi. Okrog Kožuha se je vedno bolj temnilo. Sovražna moč se je venomer kupčila... Odit mora! Za vsako ceno! Odkorakati mora, dokler se še more prebiti, dokler se glavne sile rdeče vojske preveč ne oddaljijo. Kožuh pa se ne gane.

Srce mu brani oditi, dokler se njegovi koloni ne priključita zaostali koloni.

Kožuh dobro ve, da ti koloni nista sposobni za boj. Če ju prepusti lastni usodi, ju bodo Kozaki požrli kar za malo južno. Vse do poslednjega moža! V tem primeru bi slavo, ki bo ožarjala Kožuhovo bodočnost, bodočnost rešitelja desetih tisočev ljudi, omadeževalo dejstvo, da sta bili zaostali koloni uničeni!

Kožuh je čakal, Kozaki pa so vedno bolj in bolj kupčili svoje moči.

Z nepremagljivo silo se je zapiral okrog Kožuha železni obroč. Sovražnik je hotel svojo premoč še prav posebno poudariti ter je jelo njegovo topništvo sipati na Kožuhov ljudi kar reke železa in svinca, da se je treslo nebo, da se je tresla vsa stepla.

Kožuh se ni premaknil z mesta. Zaukazal je le, naj jim baterije odgovarjajo. Podnevu so vzplamenevali med obema bojnim vrstama brezštevilni oblaki, ki so se razpršavali v nežne meglice. Ponoči so goreči zublji tako pogosto pretresali temo, da se ni slišalo bobnenje reke.

Minila je noč, pretekla je dan, pričakovanih kolon pa še vedno ni bilo.

Minil je drugi dan, potekla je druga noč — še vedno čakajo zaman. Streliva je že malo, že ga primanjkuje. Kožuh je odredil, da se mora streljanje omejiti. To je osrčilo Kozake. Videli so, da jim sovražnik ne more več odgovarjati kakor prej, da se ne upa z mesta... Zatorej so se pričeli pripravljati na napad.

Kožuh že tri dni ni spal. Njegov obraz je podoben ustrojeni koži. Četrta noč se spušta nad pokrajino, noč, ki jo razsvetljuje nepretrgano pobliiskovanje strelav. Kožuh naroči svojemu adjutantu:

"Za kakšno urico se bom vlegel. Če bi se kaj pripetilo, me takoj zbudite!"

Komaj je dobro zaprl oči, že so ga zbudili.

"Sodrug Kožuh, sodrug Kožuh, slaba nam prede!"

Kožuh poskoči. Komaj se utegne zavesti, kje se pravzaprav nahaja. Z roko se pogladi po čelu ter si obriše pajčevino spanca z oči. V tem hipu opazi že, da je zunaj nenavadno mirno. Topovi, ki so bobneli podnevu in ponoči, so umolkli. Samo praskot pušk se razlega čez temno pokrajino. Slaba nam prede, gotovo se je začel boj na nož! Nemara so predrlj celo našo obrambno črto... Sliši se bobnenje reke...

Pohitel je k štabu. Opazil je, da so vsi prebledeli.

Nekemu vojaku je izdrl slušalko iz roke. No, zdaj so jim gruzinski telefoni baš prav prišli...

"Jaz, vrhovni poveljnik, sem tu."

V telefonu je zaslišal glas, ki je bil podoben glasu cvileče miške.

"Sodrug Kožuh, pošljite nam pomoč! Tu ne bomo mogli dlje zdržati. Močni napadali oddelki, častniški bataljoni..."

"Pomoči vam ne morem poslati. Nimam rezerve. Zdržite do poslednjega moža!"

Cvileči glas se zopet oglasi v telefonu:

"Ne morem... Ves napad je usmerjen prav na naš oddelek. Ne bomo zdržali..."

"Ukazujem vam: Branite položaj! Nobe ne rezerve nimamo! Takoj pridem sam tja!"

Kožuh ne sliši več žuborenja reke, sliši le praskot pušk, ki se razlega spredaj, na levi in na desni.

(Dalje prihodnjič.)

APEL ZA POMOČ BRANITELJEM DEMOKRACIJE V ŠPANJI

Cleveland, O. — Najbrutalnejša revolucija, kar jih pozna zgodovina, katero so začeli španski fašisti, z dovoljenjem in podporo Hitlerja in Mussolinija, za uničenje španske demokratske vlade, na njeno mesto pa postaviti krvoločno fašistično diktaturo, katere bi pahnili španske delavce in kmete v popolno telesno in duševno sužnost. Fašistična brutalnost v Španiji se vleče že peti mesec, in nikakoršnega znaka ni da bo v kratkem končana. V začetku je izgledalo, da je ta boj zadeva španskega ljudstva dimeta. Danes je pa že vsakomur znano, da revolucija v Španiji ni zadeva samo španskega ljudstva, pač pa, ali bo svetu vladal fašizem ali demokracija. Z zmago fašizma v Španiji pridejo na vrsto druge države, ter splošen fašističen napad na Sovjetsko Rusijo.

V drugem slučaju, če zmaga španska ljudska vlada s pomočjo svetovnega proletariata in ljubiteljev demokracije, bo fašizem pričel razpadati, se bo pričelo boljše poglavlje za delavstvo celega sveta. O gornji važni zadevi je bila na zadnji seji Clevelandske federacije SNPJ predložena in sprejeta resolucija, ki apelira na gl. odbor SNPJ, da prične z akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov v korist braniteljev demokracije v Španiji. Federacija je izvolila v ta namen odbor, ki naj uredi vse potrebno, da se z akcijo v clevelandskem okraju v kratkem prične.

V ta namen je bil sklican v sredo 2. decembra v SND na St. Clair Ave., v starem poslopju poseben sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi, ki so na en ali drugi način voljni pomagati, da bo akcija v pomoč španskim vojujočim delavcem in njihovim družinam uspešna.

Odbor Clev. Fed. SNPJ, v pomoč braniteljem demokracije v Španiji.

Andy Božič, predsednik; Louis Zorko, tajnik; Anton Črtalič, blagajnik; Frank Cheligoj in Jos. Frančeskin, nadzor-nika.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral JOHN RAK

Girard, O. — John Tancek je poslal devet oglasov v koledar. Tudi John Kosin je poslal enega in pa eno naročnino na Proletarca.

Waukegan, Ill. — Frances Zakovšek je poslala 2 naročnini na Proletarca in vsoto za knjige in oglašje — Slov narodni dom bo imel prireditev v nedeljo 13. decembra, na kateri vprizore "Savani" iz Chicaga spevoigro "Čevljar in vrag".

Chicago, Ill. — Social Study klub (angleški odsek kluba št. 1) je prispeval \$36.17. To je prebitek tombole in pa del vsote od srečk, ki so bile prodajane za H. G. Peruškovo oljnat sliko. Sliko je dobila Mary Novak v Chicagu. — V nedeljo 6. dec. bo vprizorjena v Foresters gledišču, 1016 N. Dearborn St. v korist soc. stranke socialna drama "Black Pit". Vstopnice so po 50c in se dobe pri Proletarcu.

Rock Springs, Wyo. — "Pošljite mi 35 izvodov koledarja," piše John Jereb, ki je čitateljem te kolone znan agitator. Lani je razprodal precej izvodov koledarja tudi Rose Jereb. Nedvomno bosta tudi letos poskrbela, da pride med ljudi v njuni naselbini spet veliko izstisov te knjige.

Johnstown, Pa. — Andrew Vidrih je bil nedavno na obisku v sosednjih naselbinah in dobil 23 naročnin, med njimi precej novih. Piše, da je Union Radiator tovarna, v kateri je delalo mnogo Slovencev, nehala obratovati. — John Langerholc je poslal dve naročnini in naročil 25 izvodov koledarja.

Springfield, Ill. — Joseph Ovea je naročil 30 izvodov koledarja. Pravi, da se nadeja poslati pozneje nadaljna naročila.

Sheboygan, Wis. — Frank Stih je eden onih, ki porabi vsako priliko za agitacijo v korist

iz poročil je razvidno, da otroci španskih borcev prosijo kruha, matere ga jim ne morejo dati, treba jim je obleke, ranjenecem zdravila in druge pomoči itd.

Hitler, Mussolini in svetovna reakcija nudijo vsakojako pomoč svojim fašističnim pristašem v Španiji. Dolžnost svetovnega proletariata je, da podpira svoje pristaše. V tem slučaju špansko vlado, ki je bila izvoljena od večine španskega ljudstva.

Primorski Slovenci vedo kaj je fašizem, in so že pred časom poslali prispevke v pomoč braniteljem demokracije v Španiji. Vedo, če jih pri tem humanitarnem delu zalotijo italijanski fašisti, da jih čaka dolgoletni zapor ali celo smrt. Mi ameriški Slovenci, nismo v tem oziru podvrženi nikakršnim šikanam, ker imamo še demokratsko formo vlade, kakor je pomanjkljiva, je še stokrat boljša kot fašizem.

Zato apeliramo na vse svobodoljubne Slovence in ostale jugoslovane širom Združenih držav, da pričnejo z akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov. Vsa naj prispeva po svoji moči. Slovenci smo priznani kot napreden narod. Pokažimo, da tudi v tem oziru ne zaostajamo.

Za clevelandsko okrožje se naj pošilja prispevke na sledeči naslov: Odbor Clev. Federacije SNPJ v pomoč braniteljem demokracije v Španiji, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Odbor Clev. Fed. SNPJ, v pomoč braniteljem demokracije v Španiji.

Andy Božič, predsednik; Louis Zorko, tajnik; Anton Črtalič, blagajnik; Frank Cheligoj in Jos. Frančeskin, nadzor-nika.

Načrt za razdelitev Sov. teritorijev pod masko borbe proti "komunizmu"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

v Tokiu in v Moskvi, si je (USSR) zgradila dve separatni armadi — eno v Sibiriji in drugo v Evropi. Njena municijska industrija se razvija s stališča potreb armade na dveh frontah. Nedavno je bila dograjena preko severne Sibirije — daleč od sedanje sibirske železnice, ki teče ob mandžurski meji, nova strategična železnica do morja, ki je dolga okrog dva tisoč milj ali več kot je razdalja med Denverjem in New Yorkom. Če Japonci razbijejo ponekod staro sibirsko železnico, bo sovjetska armada dobivala potrebščine po novi progi. Sovjetska zračna flota je velika in ena prvovrstnih, bodisi v Sibiriji ali v evropski Rusiji. Svoje vojne brodogojne v prešlih letih izboljšala in povečala nad tisoč odstotkov. Zato v Moskvi vsled vojne pretne niso v strahu, pač pa so po objavi pogodbe med Nemčijo in Japonso povedali Hitlerju in japonskim militaristom v brk kar jim gre. Duh moskovskih odgovorov na nemško-japonske provokacije je, "kar udarite, prekleti psi, če imate korajžjo!"

Nemška vlada je histerična radi bede, v katero je spravila svoje ljudstvo. Boji se upora, pa ga vara s propagando. Ker troši skoro vse za oboroževanje, manjka za hrano. "Če bi imeli Ukrajino, bi bilo kruha za vse nemško prebivalstvo v izobilju," pravijo propagandisti v Berlinu, "dočim ga v Rusiji stradajo, ker ne znajo porabiti svojih bogastev". Tako pripravljajo nemško ljudstvo na roparsko vojno. Ampak stokrat bolj možno je, da bo v nji Nemčija zagazila v še večjo katastrofo nego je pod kajzerjevo vojno, kot pa da bo Rusija poražena. Isto velja za Japonso. Demokratske dežele store sebi in civilizaciji dobro, ako poskrbe, da Nemčija in Japonso ne bosta "oteli" evropske civilizacije. Kajti če je treba koga oteti, sta to Nemčija in Japonso, prvo pred Hitlerjem in njegovim brutalnim nacizmom, in drugo pred fašističnimi militaristi, ki se igrajo z življenji in usodo nešteti milijonov ljudi.

Dve kartni zabavi hkarti, važna seja itd.

No. Chicago, Ill. — Dva tedna nazaj sem poročal kako težavno je tukaj prirediti klubsko igro in da zato največ prirejamo kartne zabave, posebnost v zimskem času. Omenil sem tudi — dasiravno nisem resno mislil — da se bodo take zabave vršile skoraj vsako soboto večer in da tako zabavo priredi tudi naš klub v soboto 5. decembra. Minile pa sta že dve soboti zaporedoma in nato še tretja brez vsake priredbe. Kakor pa sedaj izgleda, bomo imeli pa kar dve eni in isti čas, pod eno streho.

Človek se vprašuje, čemu je tega treba? Kaj hočeš! V Ameriki je vse mogoče in naša naselbina, kakor izgleda, je tudi v Ameriki.

Naš socialistični klub je že na septembski seji sklenil, da priredi kartno zabavo dne 5. decembra. Takoj je bilo o tem sklepu poročano tajništvu JSZ, da ga uvrsti v seznam klubovih priredb, katere priobčuje naš list Proletarec. V naslednji izdaji Proletarca je bila že v seznamu. Ako ni kdo tega videl, ni klubova krivda. Dvorana je bila — kakor izkazuje potrdilo, vzeta v najem dne 20. septembra. Dne 10. decembra sem bil odpuščen od dela dve uri prej kakor navadno, in ker nisem imel kaj početi, sem si mislil, da lahko nekaj stirim kar mi bo kak drug dan bolj težko. Zato sem napisal prej omenjeno poročilo in napravil vstopnice.

Dne 13. novembra — to je skoraj dva meseca po najemu dvorane in po prvi oglasitvi omenjene priredbe in tri dni potem ko sem napisal dopis za javnost o tem in napravil vstopnice, mi je bilo povedano, da ima še en drug klub zaarano isto dvorano in isti dan, kakor naš klub. Povedano mi je bilo, da je upravitelj Slov. nar. doma, ko je napravil potrdilo za najem dvorane za naš klub, pozabil zapisati, da je isti dan dvorana oddana. Potem jo je pa (on ali kdo drugi od družine) oddal še drugemu klubu. Ko hitro je upravitelj SND spoznal, da je napravil pomoto, je odpovedal dvorano. Vodila oseba tega kluba se je pa menda izrazila, da imajo dvorano najeto in jo hočejo imeti, ako ne spodnjo pa "gornjo", ker da že vstopnice prodajajo. Ravno ista oseba je tudi me-

Na znanje članstvu kluba brezposelnih

Chicago, Ill. — Seja kluba brezposelnih se vrši v četrtek 3. dec. v spodnji dvorani S. N. P. J. Na prejšnji seji smo sklenili obdržavati samo eno sejo mesečno in sicer na Lawndale County, ki se je vršila 29. novembra v Hull House itd. Torej prđite vsi člani kluba št. 61 IWA, da bomo delo čim boljše izvršili, po seji pa bomo postreženi, da ne bo nihče odšel ne žejen ne lačen.

J. Oblak.

Vodstvo organizacije je po navadi odseva članstva. Slabo vodstvo je posledica brezbriznega članstva.

je ubil svojo ženo in jo vrgel v vodnjak, ker mu ni hotela pomagati, da bi prejel \$12 starostne pokojnine na mesec.

OGLAŠAJTE

PROLETARCU

Ne bodite sužnji neprebave

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Zelodeno
zdravilo
iskreno
priporočano

Pišite po brezplačen vzorec
Triner's Bitter Wine Co.
514 S. Wells St., Chicago, Ill.
Send me a free sample.
Name _____
Address _____

Pri vsaki
drugišč

Apel za pomoč braniteljem za svobodo v Španiji

Cenjeni bratje in sestre:

Znane Vam je, da španski delavci in kinetje že več mesecev bijejo boj na življenje in smrt proti mednarodnim fašistom, ki skušajo spremeniti tudi Španijo v deželo fašističnega suženjstva. V tem boju, ki v junastvu nima primere v zgodovini, doprinaša španski proletarijat in špansko ljudstvo na splošno veličanske žrtve ne samo za svojo svobodo, marveč tudi za svobodo delovnega ljudstva po vsem svetu. Njih zmaga bo naša zmaga; njih poraz bo naš poraz.

Tudi Vam je znano, kako žalostno in izdajalsko vlogo igrajo takozvane "demokratske" buržujске vlade v španski civilni vojni. Legalno špansko vlado preračunjeno bojkotirajo in ji odrekajo pravico do nabave orožja in drugega vojnega materiala. Na drugi strani pa Hitler in Mussolini, ki sta inspirirala fašistični puč v Španiji, ves čas odprto in prikrito zalagata španske fašiste z najmodernejšim morilnim orožjem in letalci. Edina izjema sta Mehika in sovjetska Rusija, ki pomagata legalni španski vladi.

V tej smrtni borbi proti fašizmu je dolžnost delavstva vsega sveta jasna: pomagati mora z vsemi sredstvi braniteljem svobode Španije. Z našo skupno pomočjo, katero španski proletarijat krvavo potrebuje, fašizem ne bo nikdar zmagal v Španiji! In poraz fašizma v Španiji pomeni tudi poraz svetovnega fašizma. V Italiji, kjer je naš primorski bratje pod fašistično peto, v Nemčiji in po vseh drugih deželah bo zmaga braniteljev svobode Španije dala delavstvu novega poguma za boj proti največjemu modernemu trnugu — fašizmu.

Jugoslovanska socialistična zveza apelira na Vaše društvo in na posamezne člane, da prispevate v sklad za pomoč španskemu delovnemu ljudstvu v tej težki uri čim več mogoče. Vsi prispevki bodo priobčeni v Proletarcu in denar bo poslan odboru ameriških uni, kateremu načeljuje David Dubinsky, ki zbira in pošilja razne potreščine v Španijo. Vse prispevke pošljite na sledeči naslov: Tajništvo JSZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Nedavno sem poročal, da je začela obratovati Stanley majna, ki je bila ustavljena dve leti. Od tedaj je pričelo obratovati tudi par manjših rogov. Ko to pišem, poročajo, da odpro premovalnik Weeb, ki je stal dve leti. To je bil pred leti eden največjih rogov v vzhodnem Ohiu in zaposljeval kakih 800 delavcev. Kar se tiče premovalniške industrije, je torej pospešena in je domalega na stopnji kot je bila pred depresijo. Koliko časa bo to trajalo, se ne ve. Pravijo, da je dobilo delo precej premogorjev. Sicer nisem gotov, ker v rovih že dolgo ne delam. Vsakdo, ki bi prišel v te kraje iskati delo, bi moral pač riskirati. Bi pa nas veselilo, če se bi sem naselilo več naših naprednih premogorjev. Naši sodrugi in somišljeniki jim bi šli gotovo na roko, kajti to je naša delavska dolžnost. V tem oziru gre priznanje posebno S. Skoffu, ki je že mnogim pomagal do dela in drugače.

Čital sem v Proletarcu Gardnov članek o zadnjih volitvah in bodočem delu soc. stranke. On je mnenja, da se bomo morali zediniti z progresivnimi skupami za zgraditev farmarske-delavske stranke. To je resnica, ki je neizpodbitna, kajti drugače ne bomo prišli nikamor naprej. Ze sprememba imena bi pomagala k porasti stranke, kot pa da bi se imenovala socialistična. Bral sem, kako je neki profesor priredil vprašalno polo, na kateri so bile točke iz socialističnega programa, ne da bi to povedal. Skoro vsi vprašanci so se izrekli za te točke. Na koncu pa je

bilo vprašanje, če so za socialistem in socialistično stranko in skoro vsi so bili proti. Izrekli so se za socialistični program, ne da bi to vedeli in ob enem so proti socialistični firmi, ker se imenuje socialistična. Mnogi ljudje, ki danes kriče proti socializmu, bi se tepli za socialistični program, ako jih zanj pridobimo pod kakih drugim imenom. Pod socialističnim jih ne moremo. Socialistični agitatorji imamo v tem bogate skušnje. Imamo program, brez katerega ne bo rešitve za delavstvo, toda ljudje se nam posmehujejo, ker so pač tako naučeni. Najtežje je z našim imenom priti med mladino, kajti vse, kar se označuje za socializem, se ji zdi tuje in "neameriško". Čujejo, kako hoče socializem vse uničiti, zatreti vero, kako hoče razdeliti njihov dom ali kar že posedujejo in kaj vem kaj še vse. Če pa jim dokazujemo, kaj vse bi delavci lahko dosegli, če bi sprejeli tak in tak program, so pa pri volji poslušati in priznajo, da je to res dosegljivo. Socialistični program moramo torej ljudstvu nuditi pod firmo farmarske-delavske stranke, ali kakor se bi že imenovala.

Seveda, z nazadnjaki se bo treba boriti, kajti reakcija bo delavce hujskala proti njihovim stranki, pa naj se imenuje kakor hoče. Tod me vsi poznajo. Ob neki priliki minulo poletje sem se v odmoru usedel na stopnice šole, v kateri delam. Mimo vodi glavna cesta in otroci iz katoliške šole so se ravno vračali domov. Neki že precej doraščen fant je prišel kričati name, "halo, socialist! Halo half and half!" Kaj sem mu hotel! Nekje se je to naučil, nekje je čul hujskajoče pomenke proti socialistom.

Francoska stavkovna metoda uporabljana tudi v Ameriki

V tovarni Bendix Product korporacije v South Bendu, Ind., ki izdeluje avto dele, so se delavci organizirali v industrialni uniji, s katero sodeluje C. I. O. Ko je družba uvidela, da se delavci pripravljajo na stavko, jih je hotela prebiti s izpitjem. Za to nakano je izvedla unija in proglasila stavko, delavcem pa naročila, da naj ostanejo brezdelno na svojih mestih. Zene

Ko je bil tu s. Monarch z so klubi in posamezni člani vprašani za sugestije glede strankinega bodočega delovanja. Predvsem da se članstvo izrazi, ako se naj soc. stranka v bodoče udeležuje pri gradnji farmarskega-delavskega gibanja. Priporočam, da se pridružimo temu gibanju, toda ne s komunisti, pač pa s progresivnimi skupinami in unijami. V teh okoliščinah je tudi za J. S. Z. potrebno, da krene v to smer. Proletarec bo lahko vnaprej učil kot doslej. Glavno je, da se spremeni ime. O tem smo že razpravljali na naših konferencah, toda s svojimi mnenji in priporočili nismo šli v javnost. V našem klubu je bilo v razpravi sugerirano, da ako gremo skupaj s progresivnimi farmer-labor grupami, da spremenimo ime iz jugoslovanske socialistične klub v jugoslovanski delavski izobraževalni in politični klub. Tako bi imel veliko več privlačnosti kot pa sedaj. Seveda, smernice kluba bi morale ostati tudi pod novim imenom socialistične. Kdor se zanima za delavsko gibanje, mi bo priznal, da so spremembe v našem gibanju potrebne. Poglejmo v Wisconsin, kjer je bilo osem socialistov izvoljenih v legislaturo na progresivni listi. V Readingu, Pa., in v Bridgeportu, Conn., pa so socialisti izgubili vse poslance, zato, ker delavske struje niso skupno nastopile. Socialistični kandidati so bili označeni na svoji listi.

O tem vprašanju se še oglašim in upam, da ne bom sam.

Hitlerjev osebni poslanec na mešetarenju v Angliji

Hitlerjeva vlada si veliko prizadeva, da bi pridobila na svojo stran Anglijo in čim bolj izolirala Francijo in Rusijo. V ta namen je bil poslan v Anglijo Hitlerjev osebni zaupnik

Joachim von Ribbentrop, ki ga vidite na tej sliki. Angleški vladi je predlagal, da naj se pridruži Nemčiji in Italiji za vojno proti "komunizmu". Hitlerjev načrt je, da Nemčija prej ali slej napade Rusijo in ji vzame Ukrajino ter druge bogate kraje na zapadu USSR. Nemčija pa se to vojno loti šele kadar bo imela zagotovilo, da se ji od strani Francije in Anglije ni bati napada. Mussolini je Hitlerju pomagal v vojni proti "komunizmu" že obljubil, seveda za korist svojemu.

in drugi so jim nosili hrano in jim preskrbeli odejo. Glavni razlog se je nekaj časa dušil, da se z unijo ne bo nikoli pogajal, toda končno je deputacijo stavkarjev sprejel in ji izjavil, da je pripravljen v razpravo o njihovih pogojih, toda ne prej, da delavci zapuste tovarno, kar so po navodilu unije storili. Na sliki sta dva stavkarja z ženami, ki sta ju čakale pred tovarno.

O tem in o drugih važnih zadevah bomo razpravljali na letni seji in izvolili odbor za leto 1137. — Joseph Snoy.

Shod v Chicagu v obrambo demokracije v Španiji

V petek 4. dec. se bo v Chicagu vršil shod v obrambo demokracije v Španiji, ki ga sklicuje North American Committee to Aid Spanish Democracy. Med govorniki bodo trije odposlanci iz Španije, in sicer Isabel De Palencia, ki je žena španskega poslanika v Rigi; po poklicu je pisateljica; drugi govornik iz Španije bo Marcelino Domingo, predsednik leve republikanske stranke, in tretji katoliški duhovnik, član franciškanskega reda Luis Sarasola. Dobro je, da ga pridejo poslušati tudi slovenski frančiškani. Se bodo od njega morali naučiti in izvedeli, kaj počno njihovi fašistični zavezniki nad španskim ljudstvom.

Po sestavi koalicijske vlade na Norveškem

V norveškem parlamentu imajo socialisti 71 mandatov od 150 sedežev v celoti. Za delovanje brez ovire rabi delavska stranka koalicijsko z eno večjih meščanskih strank, kakor na Švedskem. Najbolj logična je koalicijska delavske stranke s kmetiško zvezo. Kmetiška stranka bi dobila v vladi dve ministrski mesti.

Neprijetno je, da se želi odpovedati političnemu vodstvu socialist predsednik vlade Rygaardsvold zaradi bolehnosti ter je prevzel misijo za sestavo nove vlade le na prošnjo svojih sodrugov.

Meščanske stranke so skušale napraviti profsocialistično večino, da bi prisilile v parlamentu delavsko vlado k odstopu, kar se jim pa ni posrečilo, ker sta proti temu načrtu kmetiška stranka in liberalna levica. Voditelj kmetiške stranke je rekel, da delavska stranka uživa zaupanje med prebivalstvom, kar se ne sme prezirati. Če bo vlada nadaljevala svojo dosedanje zmerno politiko, jo bo levica v parlamentu podpirala.

Posebno važno je v norveški politiki vprašanje zunanje trgovine z ozirom na neprijazno zadržanje Rusije, ki se oddaljuje od Norvegie zaradi dovoljenja Trockemu, da sme ostati v deželi. Izvoz v Rusijo je padel, uvoz iz Rusije narasel. Rusija pa sklepa kupčije z danskimi in nizozemskimi firmami.

Norveška prihaja s tem v težji gospodarski položaj zaradi tega, ker ščiti mednarodno azilno pravo in morda tudi, ker Rusija krije svoje potrebe bolj in bolj z lastnimi produkti. "Delavska Politika."

Seja eksekutive JSZ

Prihodnji petek 4. dec. se bo v SDC vršila redna seja eksekutive JSZ.

S seje kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Prošla seja kluba št. 1 je bila prilično dobro obiskana. Za delegata na milvausko konferenco, ki se je vršila prošle nedelje, sta bila izvoljena Charles Pogorelec in Kristina Turpin.

Predsednik "Save" Frank Alesh, je poročal, da je ansambel, ki je vprizoril spevoigr "Čevljar in vrag", povabljen, da jo ponovi v nedeljo 13. dec. v Waukeganu. Sklenili so, da se odzovejo.

A. Garden je poročal, da ima vstopnice na igro "Black Pit", ki jo vprizorja Chicago Repertory Group. Predstave za nas bo v nedeljo 6. dec. ob 8:30 zvečer v Forester teatru, 1016 N. Dearborn St.

Ker je to prvovrstna drama in zelo dobro igrana, ne bo nikomur žal poseta. Naročite vstopnice pri Antonu Gardnu ali pa v Slov. del. centru pri Johnu Raku.

Tajnik Rak je poročal, da so vstopnice za našo Silvestrovo zabavo razdane med člane in somišljenike. So v predprodaji po 40c in 60c pri blagajni. Vršila se bo v SNPJ. Godbo bomo imeli v obeh dvoranah. O polnoči bodo vprizorjene žive slike.

Datum prihodnje redne klubove seje pade na božični dan, zato je klub sklenil, da se bo vršila večer prej, to je v četrtek 24. decembra. Odbor bo skrbel, da se bo poslovni red izvršil v čimkrajšem času, nato pa bo zabava ob slovenskem petju, ki ga bodo predvajali naši pevci in pevke, in pa fonografske plošče. Na ta "Christmas party" se povabi vse člane kluba, "Savane" in prijatelje.

Po končanem dnevnem redu zadnje seje je predaval Louis Beniger o prošlih volitvah in njih izidu z ozirom na probleme socialističnega gibanja. Za njim je govoril Chas. Pogorelec, ki je dejal, da je bil sentiment povsod med našim narodom v splošnem za Roosevelt. Ljudje pač smatrajo, da so se razmere izboljšale zgolj po njegovi zaslugi. Proti našemu gibanju ni nikjer naletel na nasprotovanje, pač pa je bil v splošnem deležen več sodelovanja kot na katerikoli prejšnji agitacijski turi. Za bodočo noč Proletarca ni v skrbeh, težji problem pa bo, kako v sedanjih razmerah in trenjih obdržati večino naših klubov v potrebnih aktivnostih in živahnosti.

Angela Zaitz, zapisnikarica.

Tiskovni fond Proletarca

VII. IZKAZ

Chicago, Ill. Social Study Club, prebeteč tombole in slike \$36.17.
Milwaukee, Wis. Po \$1: J. D. in Frank Zajec, skupaj \$2.00.
Detroit, Mich. Po \$1: Cecilia Ob-lack in Jos Hajik, skupaj \$2.00.
West Allis, Wis. John Bojane 50c.
Boone, Colo Mike Pogorelec 50c.
(Po-lal Fr. Boltezar.)
Krayn, Pa. A. Tauzelj 50c. (Poslal Andrew Vidrieh.)

Skupaj v tem izkazu \$41.67. Prejšnji izkaz \$533.71, skupaj \$575.38.

Proletarec je list, ki je vreden da ga citate.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

Cenzura v Jugoslaviji

Cenzura je v Jugoslaviji zelo omiljena še vedno jako stroga. Kot znano, je morala delavska kulturna zveza "Svoboda" prenehati izdajati svojo revijo enakega imena vzletemu, da se je zveza reorganizirala. Revija je potem prevzela Ljudska tiskarna v Mariboru in ji spremenila obliko in lice. Urejevana pa je s socialističnega stališča, kakor poprej. Revija "Svoboda" imajo precej naročnikov tudi v Ameriki. Julijska-avgustova številka Svobode je bila vsa zaplenjena, zato jo naročniki niso dobili. Vzrok zaplenbi je bila karikatura Mussolinija. Mussolini ima navado protestirati pri vsaki evropski vladi, ako dovoljuje priobčevati časopisom o njemu "žalive slike" in napade.

Kadar je v Jugoslaviji zaplenjen ves list, da ne sme med naročnike, mu ni dovoljeno v naslednji številki pokazati, čemu ga niso dobili. Tako naročniki grajaajo le upravo list, ne pa cenzorja, ker jim pravi vzrok "malomarnosti" ni znan. Edino tisti naročniki, ki so v bližini kjer list izhaja, lahko osebno izvedo, čemu te in te številke niso prejeli.

"Vojna vseh proti vsem"

Socialistični pariški "Populaire", glasilo stranke, kateri pripada predsednik vlade s. Blum, piše, da je Mussolini postavil kot življensko pravilo vseh civiliziranih narodov vojno vseh proti vsem. Med drugim pravi doslovno:

"Nikoli doslej še ni šel Mussolini tako daleč v zanikanju mednarodnega prava in zame-tovanju načel, o katerih je iz-gledalo, da so za vedno zasid-rana v vesti sveta in brez ka-terih bi, ako bi se jih ne držali, Evropa neminovno zapadla v barbarstvo in kaos. Nič ne najde milosti v očeh Mussolini-ja, od česar bi se narodi v bo-donočnosti lahko nadejali rešitve iz težkih nevarnosti. "Duce" ni nikoli verjel, da je mir mo-goč in ga tudi ni nikoli odkril hotel: vsak poizkus, da brani ali organizira mir, smatra Mussolini za "konvencionalno-laz". Mussolini zasmehuje raz-orožitev in odklanja kolektiv-no varnost."

Norman Thomas v 53. letu

Nedavno so sodrugi in drugi prijatelji priredili v New Yorku Normanu Thomasu počastno slavo k njegovemu 52. rojst-nemu dnevu. Udeležilo se ga je okrog tisoč ljudi.

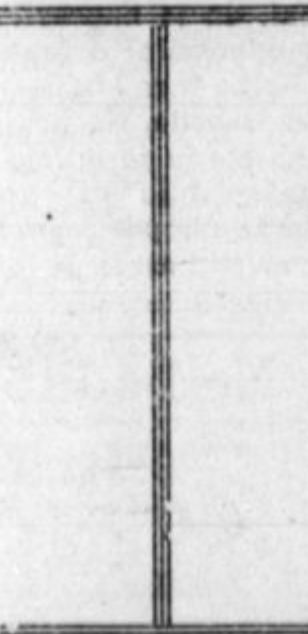
DR. F. PAULICH

ZOBOZDRAVNIK
Ordinira vsak dan raze nrede od 9. zjutraj do 9. zvečer.
V nedeljo po dogovoru.
PHONE: CICERO 610
2125 SO. 52ND STREET
CICERO, ILL.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKE NARODNI "ODPORNI JEDNOTI"
NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00
Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list i-za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

Pišite po cenik PROLETARCU

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

ANGELO CERKVENIK:

"DVOJNIK"

ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)

Ustavil je avto ter našrnil praporščaka:

— Ei, praporščak, kako pa korakate? Strela božja, ali ste žandarji, požarna bramba? Da bi vas bes!

Usta so se mu kar penila.

— Gospod polkovnik, pokorno javljam, da korakamo skoraj brez pravega odmora že trideseto uro.

— Zakaj ne crknete tedaj,

a? Praporščak ga je začudeno pogledal.

— Ali si vojak, in tedaj ho- diš po vojaško, ali pa si baba, in tedaj crkneš po babje!

Nekdo je zlovoljno zamr- mral:

— Mrha, v avtu se vozi, pa bi hotel nam dopovedovati...

— Kaj... kdo si drzne...?

je vzrotil.

Nihče se ni zanj zmenil. Stotinja je nemo korakala na- prej. Nekateri so se očitno po- smehovali.

Izdril je samokres ter se obr- nil proti stotniji.

— Kdo je bil tisti?

Nihče se ni zmenil za njegov samokres. Kakor da jim je po- molil kos kruha.

Na konju je prijel batal- jonski poveljnik, neki stotnik. Polkovnik ga je ozmerjal.

Stotnik se je samo malomar- no nasmehnil, mu apatično sa- lutiral ter zopet odjezdil.

Müller je zopet sedel v avto ter si nasilno krčil pot med u- trujenim polkom. Hotel je do- hiteti polkovnega poveljnika. Nihče ni vedel, kje je.

Polk se je vil po ozkih so- teskah, kakor obstreljena zver.

O, umiramo! mu je prišlo na misel.

Nihče se ni zmenil za nje- gov samokres! Recimo! da sem ga ubil, je premišljeval, in si- cer prav tistega, ki je bil tako predrzen... mogoče tudi ka- terega drugega? Kaj bi bilo?

Nič, nič razburil bi se nihče ne bil, najbrže ne! Za življenje jim je prav toliko, kolikor mor- ju za aprilski dež. Kaj bo na- stalo iz tega? Mogoče pa ne bom nikdar — general, mogo- če bo monarhija poginila, po- ginila kakor odslužen pes.

Srce ga je zabolelo. Kakor da ga je nekaj ostrega prije- lo za mehko meso. Dih mu je za- stal.

Ali je mogoče s takšnimi vo- jaki zmagati? Z ljudmi, ki se ničesar ne boje? Z ljudmi, ki so kakor gliste. Malo se zvije, iz rane mu priteče malo poble- dele krvi... in konec, mir. Nič junaškega, nič silnega ni v njih. O, njemu bi jih morali iz- ročiti! Pretepali bi jih... da, pretepali, dokler ne bi poginili! Čemu sploh živijo? Zakaj se ne uprejo, če se nočejo vojsko- vati? Preklete šleve! V vasi Carbonari je poleg cerkve ustavljal avto.

— Kje stanuje Franceschi- ni?

Neka starka mu je s prstom pokazala na levo, v švicarskem slogu zgrajeno vilo, ki je stala pod nizkim gričkom.

NAROČITE SI NAJNOVEJŠO KNJIGO

LOUIS ADAMIČA:

CRADLE OF LIFE

(ZIBEL ŽIVLJENJA)

CENA \$2.50

V zalogi imamo tudi sledeče Adamičeve knjige:

LAUGHING IN THE JUNGLE... \$3.00

GRANDSONS... 2.50

DYNAMITE... 2.00

KNJIGARNA PROLETARCA

2301 So. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

Pišite po cenik naše knjigarne!

SREČA V NESRECI

Bob Barier je barval v Granite Cityju, Ill., dim- nik, ki ga vidite na sliki. Izgubil je ravnotežje in padel 30 čevljev globoko, predno je obvisel na tici, ki je spe- ljala v oporo dimnika. Tako je ležal v smrtni nevarno- sti dokler niso prišli gasilci z lestvami in ga rešili. Na sliki na levi je Barier, fotografiran čim so ga prinesli na zemljo.

TO IN ONO

Cleveland, O. — V petek 4.

dec. bo v čitalnici SDD redna seja kluba št. 49 JSZ. — Dolž- nost nas vseh je, da se je ude- ležimo. S posejanjem sej in s svojo mero sodelovanja vsa- kdok pokaže, koliko se kdo za- nima za delavsko gibanje. Do- bro in na mestu bo, da se bo- mo na tej seji vprašali, koliko smo storiili v tem letu in koliko nameravamo v prihodnjem. Marskdo pravi, da je vseeno dobro če je zraven ali ne, kaj- ti on je v srečo prav tako dober socialist kakor drugi. Ampak če bi bili vsi samo "srčni" so- cialisti ne bi bilo nikoli nika- kega delavskega gibanja. Jaz sem v srečo socialist, sodelujem pa nikjer, kaj bi to komu po- magalo! "Hlapec Jernej" bi ob takih bojevnikih zastoj is- kal pravice.

— Ujeli? Je še enkrat prav- tiho ponovila.

— Ze štiri mesece in pol leži v trenski vojaški bolnišnici.

— Ne morem verjeti, gos- pod polkovnik. V tem času bi se bil vsekakor oglasil!

Polkovnik se je nasmehnil.

— Gospod polkovnik, po- vejte naravnost! Ne namiguje- te!

Njen glas je bil oster. Viso- ko se je vzravala.

— Lepi ste, milostiva... o- prostite... Čudno se mi zdi, da je na vas pozabil.

— Leone, da bi bil name po- zabil?

Morala se je zasmejati.

Da, da, se je ponorčeval pol- kovnik, so ljudje, ki živijo za- voljo vere v zakonsko zve- stobo.

V očeh mu je komaj vidno tlelo porogljivo nasmeh.

— Nimate prav. V Leona verujem, kakor so verjeli apo- stoli v Kristusa.

Polkovnik se je zopet na- smehnil.

— Leone... Leone si je pa izbral drugo, mlado, lepo.

Zaman je pričakoval učin- ka. Gospa ga je pomilovalno pogledala. Zavedal se je, da je o moževi nezvestobi ne bo mo- gel prepričati.

— Dobro, je dejal premi- šljeno po kratkem premoru, pa če bi vas o tem prepričal?

— Nespametno vprašanje!

— Napačno ste me razume- li, milostiva. Hotel sem vam reči: Če bi vam dokazal!

— Tega mi ne boste nikdar dokazali!

— Pa če bi vam vendarle...

— Nemogoče, izključeno, gospod polkovnik. Njega niti ni tukaj. Dal bi se prej ustre- lit, nego živ ujeti!

— Saj se je tudi dal! Bil je smrtno nevarno ranjen.

— Moj Bog! je vzdihnila.

— Saj je nemogoče, saj bi se pokončal, kakor hitro bi pri- šel k zavesti! si je mislila.

— Kako ste prej rekli? Šti- ri mesece in pol, da leži v Trentu?

— Da, štiri mesece in pol! Tedaj se je zasmejala.

— Potrpajte, prosim, samo nekoliko trenutkov!

Pohitela je iz sobe.

Polkovnik je ostal sam. Po- stal je nervozen. Igral se je s pepelnikom, ki je stal na mizi. Videti je bilo, da ni bilo že dolgo v njem pepela.

— Neverjetno lepa ženska! je dejal sam zase.

Vstopila je v rokah je dr- žala dopisnico.

(Dolga prihodnja)

eti dokler niso prišli gasilci z lestvami in ga rešili. Na sliki na levi je Barier, fotografiran čim so ga prinesli na zemljo.

Milvaška konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice

Zborovanja zastopnikov klubov JSZ in društev Prosvetne matice za Illinoisko-wisconsin- sko okrožje, ki se je vršilo v nedeljo 29. novembra v S. S. Turn Hall v Milwaukeeju, se je udeležilo 34 zastopnikov iz naselbin Waukegan, Sheboygan, Milwaukee, West Allis in Chicago. Navzoči so bili naši sodruzi in somišljeniki poleg omenjenih naselbin tudi iz Ci- cera in North Chicagoa.

Za predsednika konference je bil izvoljen Filip Godina, zastopnik "Slavije" št. 1 SNPJ, zapisnik pa je bil poverjen podpisani, ki je zastopala žensko društvo "Nada" št. 102 SNPJ.

Precej živahna razprava je bila o pridruženju socialistič- ne stranke v Wisconsinu k progresivni stranki v volilne namene. Večina wisconsin- skih zastopnikov na tej konferenci so to zedinjenje odobraval, nekateri pa so bili mnenja, da sporazum za skupno politično akcijo škoduje stvari sociali- stične stranke.

Tajnica Frances Zakovšek je zborovalcem poročala o raz- nih aktivnostih te organizacije in o delu pridruženih skupin v naselbinah. Josip Radelj je po- slal pismeno poročilo o pro- šlem zboru JSZ, na katerem je zastopal konferenčno organi- zacijo.

Značilno je bilo, da se je te konference udeležilo lepo šte- tilo žensk, ki so pokazale veli- ko zanimanja za naše gibanje, za socialne probleme sploh, se udeleževale razprav in spreje- le tudi odgovorna mesta.

Prihodnja konferenca se bo vršila v Waukeganu enkrat meseca aprila.

Dosedanja tajnica konfe- rence organizacije Frances Za- kovšek iz North Chicagoa je od- stopila, ker je že dolgo zavze- mala ta težavni urad, in na njeno mesto je bila izvoljena Kristina Podjavoršek iz Mil- waukeeja. Obe sta za to delo jako sposobni. Frances Zakov- šek ga je vršila vzorno in pre- pričana sem, da ga bo prav ta- ko.

Poročevalec.

Angela Zaitz.

Iz La Salla

V bližnjem Oglesbyju so se naši sodruzi in somišljeniki od- ločili aranžirati prireditve z angleško igro. Za sodelovanje so se obrnili na Prosvetno ma- tico.

Volite z dne 3. novembra so zdaj do malega pozabljene. Tu je bilo ljudstvo v veliki ve- čini za Roosevelta, kakor dru- god. Vseh glasov je bilo odda- nih v La Salle County 51.000. Od teh jih je dobil Norman Thomas le 146, John Fisher 141 in Anton Udovich 185. Iz- med socialističnih kandidatov jih je dobil največ Harold Ke- nedy, namreč 590. Kandidiral je za državnega poslanca.

Lehigh Cement Co. je dne 21. novembra za nedoločen čas prenehala obratovati. Prizade- tih je okrog 250 delavcev.

Poročevalec.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

OUR FALCON CORNER

Anne Beniger has finished read- ing the final chapters of Yernoy's Justice, a story written by Ivan Cau- lit. We found it very interesting. It was finished just in time, so that now we will have more time for re- hearsals for the Christmas program that will be held Sunday, December 20, at the SNPJ Hall.

What is it?

The answer to last week's puzzle is: WAR.

Our Falcon members are planning to visit the Tribune Square some time during the Christmas holidays. The trip will be made so today after the Christmas program. When asked on what day they want to make this visit, we had at least two dozen dif- ferent dates. That, nevertheless, has been postponed, since we have to make appointments first. The WGN broadcasting studios, we are told, are the most beautiful and many of us are anxious to see them and also how they broadcast.

In this capitalist world to-day, he who hesitates is bossed. (From the Falcon Call.)

How the Falcons got their Name

"How the Falcons Got Their Name" was a story printed in the "Falcon Bugle" published by the Sacco-Vanzetti Flight in New York. The story, in part is as follows: 'Long ago in Austria, a group of workers' children formed an organ- ization. But the children did not know what to name it. One day while they were playing, they saw a Falcon flying in the air. Suddenly someone said, "Why not name our organization 'The Falcons'?" The children decided: "Someday we'll fly as high as the Falcon did! But instead of flying in the sky, we'll fly to Freedom!"

We have a nice Christmas program for the Chicago SNPJ District Fed- eration all lined up. First, we must mention that our members are get- ting along splendidly with their sing- ing. Tony Podbevšek will say a few words in memory of the Spanish children which have been killed in the civil war.

Then our little Slovene play, we hope will go over big also. At Sat- urday rehearsal we were quite en- thusiastic about it. It is surprising how richly the youngsters are getting along with their parts. The play is entitled "Three Santa Clauses."

The rest of our program will be a Radio broadcast. We have recitations in Slovene and English; two girl quartets; several vocal solos; tap dancing; accordion duets and also solos; piano duets; and what not. Boyan Aleš will be the announcer. Boyan by week we will mention everybody that will take part.

ko vestno in z vneto vršila so- družica Kristina Podjavoršek.

Popoldne smo se udeležili prireditve pev. zbora "Na- prepj", ki se je vršila v istem poslopiu. Udeležba je bila o- bilna. Waukegančani so ob tej priliki ponovili tridejansko ša- loigro "Glavni dobitek" — in sicer po mojem mnenju dokaj boljše kakor so jo vprizorili zadnjič v Waukeganu. Razpo- loženje je bilo dobro vseskozi.

— Podrobnosti o konferenci bodo v zapisniku.

Staying in a resort hotel is cheaper than having a cabin of your own. You don't have any free boarders in a hotel.

Or the Italians and the Japs. Yes, they fear Russia's power and pre- stige may have too much influence in the world, so, destroy it they must. But will they? What if Russia should give them a dose of their own medicine? What if, in the mad scramble, the people were to rebel against Hitler, Mussolini, etc.? It's possible don't you think? — So bol- dly Russia answers the ilk and marches on in triumph before the eyes of the worlds workers.

Unity! Brotherhood! Friendship!

Frances L. Rak.

The outside talent, wishing to take part in the Xmas program, is asked to communicate with Donald Lotrich at least two weeks before the pro- gram. The deadline for outside tal- ent is December 12th. We must know in advance so we can make all necessary arrangements.

Last week we have published the second installment of the story, "An American War Lord makes Good." A brief synopsis of the story is as follows: William Randolph Hearst wanted his newspaper, the Journal, to be the first one to print any im- portant news—preferably those per- taining to war. In trying to "beat every paper in the world", he inven- ted a scheme, in which he himself started a war in Cuba. He sent a re- porter to Cuba to investigate, but there were no disorders, so Hearst said to the reporter, to furnish the pictures and he would furnish the war. The lies kept waking the public with all his bluffing... U. S. ship Maine was sent to Havana and here were the headlines in his pa- pers just before we left the story last week:

Threatening Moves By Both Spain and the United States

We Send Another War Vessel To Join Maine in Havana

This too was a lie. The American people were getting more and more excited. They were growing more and more outraged. The breaking point was near. Only a spark was needed. The spark came. The battle- ship Maine, partly because of the Journal campaign, had moved into Havana harbor on January 25th, 1898, had been saluted by Morro Castle and had replied to the salute. Her place of anchorage was desig- nated by harbor authorities accord- ing to customs.

On the night of February 15, 1898, Secretary of Navy, Long, asleep in his Washington home, was awakened by a navy department messenger. The battleship Maine had been blown up in Havana harbor with 260 men killed. He could not believe the news.

As Long sat, shocked, looking at the message, William Randolph Hearst was working up and down the Journal office, rubbing his hands with satisfaction as a smug-conten- ded smile spread over his beefy face.

This was 1898. The smile stayed. The lies of William Randolph Hearst have won him his goal. His papers rank top in lies and circulation. He Beat every damned paper in the U. S.

— The End.

Quite so!

C. P. O.—What would you do if your gun captain's head were blown off in the midst of a battle?

Seaman—Nothing.

C. P. O.—Why not?

Seaman—I'm the gun captain.

Unity! Brotherhood! Friendship!

Frances L. Rak.

SEARCHLIGHT

(Continued from page 6)

it. Or the Italians and the Japs. Yes, they fear Russia's power and pre- stige may have too much influence in the world, so, destroy it they must. But will they? What if Russia should give them a dose of their own medicine? What if, in the mad scramble, the people were to rebel against Hitler, Mussolini, etc.? It's possible don't you think? — So bol- dly Russia answers the ilk and marches on in triumph before the eyes of the worlds workers.

Staying in a resort hotel is cheaper than having a cabin of your own. You don't have any free boarders in a hotel.

LISTNICA

UREDNIŠTVA

F. K., Johnstown, Pa.—Vaš

dopis za oglašanje prireditve

ste poslali šele 23. nov. opol-

dne, torej dva dni prepozno za

pravočasno objavo v Prole-

tarcu.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN

KAVARNA

2809 So. Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Crawford 138.

Frístna in okusna domača jedila

Cene zmernne. Postrežba točna.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični

dnevnik. — Naročnina: \$6.00

na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50

za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.

MILWAUKEE, WIS.

PROSPERITY IS HERE FOR BOSSES, DEPRESSION REMAINS FOR WORKERS

By Joel I. Seidman

A return to prosperity levels for American business finds workers still struggling in the depths of depression.

Optimistic headlines glare at every newspaper reader. "Level of Business Highest Since 1930," they say. "Month's Dividends up to \$550,000,000."

These headlines tell a true story. Prosperity is indeed returning—for owners and bosses.

Industrial production has shot sky-high. For the third quarter of 1936 our factories turned out 8 per cent more goods than in the years 1923 to 1925. This was an increase of 20 per cent over 1935, and carried production to within two per cent of the 1929 figure.

Profits reflected the rapid expansion of business. The National City Bank reports that 245 leading manufacturing and trading corporations have combined net profits, less deficits, of \$265,000,000 for the third quarter of 1936.

Percentage gains in profits for these concerns over 1935 was 42 in the first quarter, 74 in the second, and 58 in the third. For the nine months combined, their total net profits were \$792,000,000, as compared with \$485,000,000 for the corresponding months of last year.

Dividends Climb

Even had the new tax on undistributed corporation earnings not been levied, dividends would have shown a large rise. The new law forces companies to pass on to stockholders, in the shape of dividends, a larger share of the profits. Had the law not been passed, more of the funds would have been kept by the corporations—still owned by the stockholders, but not immediately available to them.

Due to large profits and the tax law, dividends have mounted rapidly. In the first nine months of this year, dividend declarations were 24 per cent above the same period of last year, reaching the huge total of \$2,522,000,000. For the third quarter the increase was 33 per cent over 1935.

October dividends aggregated \$242,000,000, the largest for that month since 1931. November dividends are soaring sky-high, and may surpass the previous record for dividends in a single month, made in 1930.

Stock prices, similarly, are being rapidly inflated, making billions of dollars in paper profits for owners and speculators. Stock prices have reached the highest level since the

Rich Women—Idle Money

The magazine "Fortune," which costs a dollar a throw, prints in its current issue sketches of the 23 richest women in the United States, the poorest of whom has \$25,000,000. In its foreword to these sketches, Fortune says of these women:

"One uses gold faucets, one was rescued from the Titanic, one sells jigsaw puzzles, one keeps a racing stable but is afraid of horses, one has more money than she knows what to do with."

'ERA OF GOOD FEELING'

The second Roosevelt honeymoon is on. The new dealers and the economic royalists may be confidently expected to lie down together in complete harmony—at least for a time. With dividends zooming, tax rises expressly forbidden, relief costs scheduled for a cut, and the budget about to be balanced, big enterprise is discovering merits and perfections in Mr. Roosevelt hitherto undreamed of by the chambers of commerce and the Liberty League.

As for the president, he is reported to be sobered by the huge responsibilities put upon him by the landslide election. Arthur Kroeck, writing from Washington, is convinced that Mr. Roosevelt considers the emergency over, and in his new mood of normalcy will cold shoulder those of his advisers who have social-reform hobbies to ride. The president, we are informed, knows the country has given him a blank check, but he has no intention of making it payable to Messrs. Tagwell, Ickes, Hopkins, Lillenthal, et al. If true, this reports should dispel any illusions our wishful thinkers may have had that Mr. Roosevelt will some day lead a Labor party, or any fears our more cynical friends may have had that this reformism would cut the ground from under the labor forces in politics.

If Mr. Roosevelt takes the new "era of good feelings" seriously, he is less realistic than we have thought. He should know that the sweetness

summer of 1931, and the end is not yet in sight.

For the single month of October, 1936, the total market value of all shares listed on the New York Stock Exchange increased \$3,402,000,000 in value. Wall Street is heading straight for another major crash.

Sweat and Blood

What about the workers, however, whose sweat and blood makes all this possible? There the picture is very different indeed.

The number of unemployed in the United States is still in the neighborhood of 10,000,000 largely because of technological advance and speed-up. Nine per cent fewer factory workers were employed in September, 1936, than between 1923 and 1925, though industrial production was nine per cent higher. Manufacturing payrolls were 19 per cent under the 1923-25 average.

In part the failure to provide more jobs is due to a lengthening of working hours. In 1935, American workers on the average worked 38 hours per week. In 1936, however, this had

increased to 40. A sane society would reduce hours, not lengthen them, when millions are unemployed.

The huge increase in profits has not made employers overly generous. The U. S. Department of Labor reports that average hourly earnings were 57½ cents in 1935, increasing only half a cent to 58 in 1936.

Living Cost Higher

The average weekly wage of American workers is \$22.53 this year. Last year it was \$21.35, the increase being due primarily to longer hours. At the same time, however, the cost of living has risen over two per cent.

Were it not for the longer hours worked this year, American workers would today have a lower living standard than a year ago. As it is, they receive less in food, clothing and housing for an hour's work than was true in 1935.

American workers have indeed a long way to go before they are out of the depression, however prosperous business may be.

ALL EYES ON SPAIN!

Abyssinia was betrayed into bondage by the great powers.

While they bleathered about sanctions, and vacillated and hesitated, Mussolini steadily pursued his campaign of wholesale murder, theft and slavery.

And when his atrocious object was accomplished, they kissed him and forgave him everything.

If Spain does not suffer a similar betrayal it will only be because of the wonderful heroism and the strategic genius of the Spanish workers.

The great powers have been as insincere and hypocritical in the case of Spain as they were in the case of Abyssinia.

Their statesmen have discussed neutrality as they formerly discussed sanctions.

And as the jargon of the neutrality spouters filled the air, munitions were poured into Spain for the Fascist traitors who are seeking to destroy the form of government by the Spanish people.

The capitalist class in all countries is turning more and more to the sanguinary of Signor Mussolini and Herr Hitler.

They fear democracy. The workers are beginning to realize the limitless potentialities of the vote.

It is dawning upon them that the ballot box can be a magical instrument for the transformation of the social system and the achievements of economic freedom.

And as this revealing conviction grows in the minds of the toiling masses, the capitalist class, nervously apprehensive, perceives salvation in the repressive doctrines of Fascism.

That is why the protagonists of the capitalist regime in democratic countries like Britain, France and America are secretly sympathetic

with the blood and iron dictators of Italy and Germany.

And that is why the armed forces of treason in Spain can get from outside sources all the war equipment they require for their dastardly purposes.

Keep your eyes on the land of Don Quixote, brother.

What is being enacted there may be the forerunner of a tragic drama on an infinitely greater scale.

Fervently we hope that it may not be so.—The Australian Worker.

Depression Result

The army doctor was a trifle puzzled at the black spot on the recruit's stomach.

"Where did you get that spot?" asked the doctor.

"That," answered the recruit, "is a tattoo mark."

"Tattoo mark?" questioned the doctor. "What is it supposed to represent?"

"Oh, that's my girl's name," replied the recruit.

"What is your girl's name?" asked the doctor.

"Elizabeth," answered the recruit.

"But that spot does not spell Elizabeth," said the doctor.

"Well," answered the recruit, "it did when I was fat."

THE SOCIALIST PARTY IN JUGOSLAVIA FORBIDDEN

For the last eighteen months the Government of Stojadinovic and Koroschetz has promised to liquidate the dictatorship, establish democracy and restore the people's rights. All these promises have remained unfulfilled. The whole of the legislation of the dictatorship is still in force although the Government has received power to amend all political laws by decree. It is true that these despotic laws of the dictatorship are "mildly applied"—i. e. towards certain bourgeois parties. Towards the Workers' Parties, however, they are applied strictly. The majority of the bourgeois parties have re-established their political organizations with the toleration of the authorities and without the previous consent of the Government. The Workers' Parties may not do this. For more attempts to form local electoral committees various comrades have been punished with arrest and fines. But when the Socialists informed the Police Ministry of their intention to form a Party under the name of "Socialist Community of the Working People", with a very modest program of action, their request was definitely rejected. The principal opponents of Yugoslav Socialism are the clericals, whose leader Koroschetz, a priest is Police Minister. On the other hand, the Government has begun to form National Socialist Workers' Organizations with coercion and imminent corruption. These organiza-

tions are supposed to be "Workers' Sections" of the governing Party. Cvetkovic, Minister for Social Welfare, has been appointed their leader by the Government. His first act was to abolish the self-government of the Workers, Insurance Institutions and to appoint the most infamous yellow creatures to them as representatives of the workers. He is now occupied in wresting from the workers the administration of the Chambers of Labor. The elections for the Chambers of Labor have not yet been announced, although they are supposed to take place by law during October. The mass of the Yugoslav workers is offering a very determined resistance to all these attempts to deprive them of their rights. They are attempting by all the means in their power to secure that the election to the worker's institutions shall be held.

20th Century Progress

Representative David J. Lewis of Maryland, re-elected by the votes of labor and all liberals in his end of the state, says that his family shows the speed with which "rugged individualism" has limited child labor. "My grandfather," he says, "went into the coal mines when seven years old, my father at eight, and I at nine. That's two years gained in three generations."

GAMBLING SYSTEM

The keynote of the capitalist system is gambling. Everyone seeks to get more than they give and to prove that the system is blessed its mouthpieces claim that everyone can play it successfully and come out ahead. Now that is a physical and moral impossibility and ought to be self-evident.

It can't be done. And it isn't done. Just as any gambling game, if some win others must lose. And if some win heavily others must be cleaned out. This nation is a nation of losers. Every other nation is a nation of losers. Many land in the poorhouse, others live in poverty.

What they lost someone else has gained. All gambling games are crooked, if there is any way to make them so, and the professional gambler is successful because he knows the tricks. Under the gambling game called capitalism the rich are rich because they know the tricks and deceptions of the game. They have the cards stacked against the other players.

In every city there is a rich residential district because there is a poor residential district, and a poor

district because there is a rich district. There cannot be winners without losers, nor losers without winners. Blessed, blessed capitalist system!—The New Day.

Necessary Condition

Man may not live by bread alone, but he lives by bread first; and no civilization can be wholesome until to everyone living under it there is available a sufficiency of the goods which satisfy man's basic material needs. —Bertram Benedict, in The Larger Socialism.

What He Wanted

Book Agent—I have here a volume entitled How to Meet Trouble in the Home and—

Mr. Peck—Stop right there. I find it easy to meet trouble there now. If you have a book on how to dodge trouble we may be able to do business.—The Pathfinder.

"In the grave all men are equal." Sure Mike, but that's no place to enjoy equality.

A BEACON AND A GUIDE

MESSAGE OF HOPE
TO HUMANITY

Socialist Work Within Mass Organizations

By Norman Thomas

The whole future of the Socialist Party depends upon the skill and wisdom of its work in mass organizations, such as labor unions, consumers' cooperatives, a farmer-labor party, or parties, farm organizations, and some of the more important civic organizations.

It will be noticed that work in a farmer-labor party or farmer-labor parties is only one of these tasks, and a task which can never be won unless we are working in all the organizations I have named. There are, of course, dangers in directed educational work by Socialists within mass organizations, without it the Socialist Party has no future. We shall avoid danger only by virtual death. Surely we can

be wise enough to avoid some of the mistakes that the Communists have made.

Socialist work within mass organizations must be open and above board, democratic; it must be concerned with principles and large matters rather than small issues; we must not try to capture power by maneuvers, but to advance ideas and ideals. The task requires a certain flexibility because of different conditions and different stages of social development in different parts of the country. But just because it requires flexibility in application, it requires definiteness of principle and effective national organization to enable us to carry out the principle. It is this which the NEC and the Party must seek.

NAZI STEAL BARED

Further proof of the extent to which German workers are exploited by the Nazis and their organizations is contained in a report given by the engineer and Labor Board member Johannes Wotschke at the last meeting of the Reichs Board of Labor. The German press was not permitted to publish the report with its sensational figures. Nevertheless, the central organ of the Union of German Students' associations, which is edited by Wotschke, published an abbreviated report which the Nazi censors decided to overlook.

According to Wotschke's figures,

so-called voluntary membership contributions to the numerous Nazi organizations absorbed an average 4.6% of the gross earnings of the German workers; another 1.3% is taken from their pockets by forced attendance at Nazi gatherings during working hours and for which they are not paid. The total amount thus taken from the German worker in 1935 alone and transferred to the coffers of racketeering Nazidom was 985 million marks (\$394,000,000) or exactly 5.9% of German Labor's total annual income estimated at 16,684 million marks (6670 million dollars.)

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

We again urge our comrades and friends to attend the big mass meeting in support of the Spanish Loyalist government at the Coliseum Friday, Dec. 4. Our Spanish comrades have led the Spanish workers to a stubborn defense of Madrid, so much so that reports are now current that the rebels were stunned and broken their backs, theoretically speaking. Yes, indeed, the reports now coming from Spain are a great deal different, more encouraging to us who seek victory of the legally constituted Spanish government. Perhaps, the three speakers who have come from Spain may disclose some startling revelations from the battlefield. And while we are hoping and anxiously awaiting victory for the Loyalists we can learn a great deal about their struggles from the representatives of the people who fight for their rights, for liberty, for freedom. The Coliseum is located at 15th St. and Wash Ave. The speakers will be Isabel De Palencia, Marcelino Domingo and Rev. Luis Sarasola. Admission 15c with leaflets, 25c without.

With December comes a steady stream of annual meetings the first of which comes Thursday, Dec. 3. Our unemployed club will elect officers for 1937 that night. Some needy people have had their thinking capacities overtaken by their emotions. Foolishly enough they speak of continuous prosperity. President Roosevelt will see to that. He'll put thru all kinds of schemes to help the workers and permanently do away with depressions, they tell us. To say they are thoughtless isn't enough. It is actually pitiful to see how little the workers can use their own brains to figure out things. Why should President Roosevelt put thru his Social Security bill if he didn't think we were going to hit another snag in the economic life? Anyway, organized unemployed groups will still be needed to force thru the issues of the unemployed. We urge our members to attend Thursday's meeting.

The social schedule for the weekend includes a Winter Dance by Pioneer Lodge No. 559 SNPJ at the SNPJ Hall, Saturday, Dec. 5. A new union orchestra led by Steve Palla will be on hand to do the serenading. It will be the first appearance of this new crew at the SNPJ Hall. Many of the players are familiar to us and are well qualified to form what we hope will soon become a popular orchestra.

comrades and friends to attend. Admission is only 35c with courtesy tickets.

And the other weekend group movement is the theater party arranged by the Cook County Socialists. We're going down to see Black Pit, a social drama. If you can come along Sunday, Dec. 6 get your tickets from Anton Garden or John Rak. Incidentally, I saw "It Can't Happen Here", a social drama, at the Blackstone Theatre, last Saturday and was delighted with it. "Black Pit," like "It Can't Happen Here" is a Federal Theatre project and in addition to presenting the social viewpoint gives employment to professional out of work actors who, most likely, will form a permanent adjunct to our modern stage, I hope. Come with us and enjoy the play.

Louis Beniger spoke on the reactions of the 1936 presidential elections and Charles Pogorelec reported on his eastern tour following the regular meeting of Branch No. 1 JSF last Friday night. Refreshments were also available. A lot of time was consumed on reinforcing our singing division.

Russia has come out boldly against the fascist reaction of Germany, Japan and Italy who are conspiring to force Russia into war. Under the pretext of fighting the spread of Communism these powerful fascist and imperialist states have formed an alliance to attack Russia. Their echo brings a bold and stubborn challenge from Russia. That's the only way to quiet the insane and mad dogs running the triumvirate alliance. Thank goodness the Russians had the foresight to build a strong war machine or else there wouldn't have been any Russia long before this. For once, we must agree that Russia's preparedness for war has postponed war but war hovers dangerously near. The mad dogs don't want a workers government anywhere. Just as they will not permit Socialism to raise its head in their own country they don't want it anywhere else near or far from them. It's liable to become contagious. Maybe the Germans would adopt

(Continued on Page 5)

NOTE

More English reports and
Articles on Page 5.